

Puig Neulós

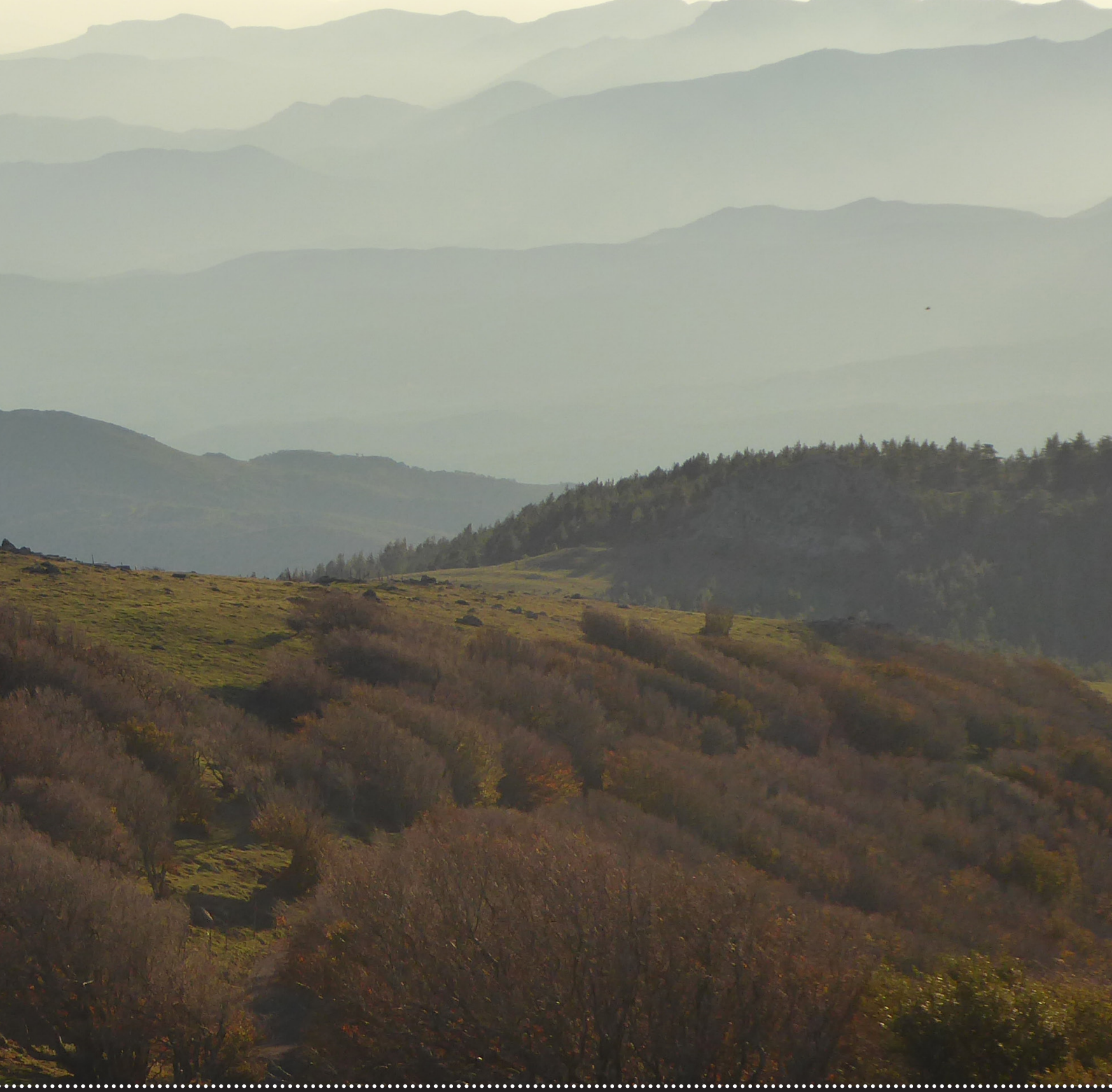
Text i foto > **MIRACLE SALA**

Quan arribes al cim del puig Neulós, el pic més elevat de la serra de l'Albera (1.256 m), t'adones que és un punt de trobada entre elements: el mar i la terra, la muntanya i el cel. Dues planes el rodegen desplegades vora la costa: a una banda, la de l'Empordà, que s'estén fins a topar amb el Montgrí; a l'altra, el Rosselló, d'aparença més humanitzada i esquitxat de poblets. Entremig, l'espina pirinenca, amb el Canigó i les puntes de l'Alta Garrotxa, s'encreupa com el llom d'un drac.

Malgrat que *neulós* significa 'carregat de boira o neula', la tramuntana escombra sovint aquest cim, i el converteix en una de les atalaies amb vistes més

impressionants sobre el país. El vent n'és, doncs, el principal actiu: les fulles tardorenques hi ballen com papallones i els ocells es gronxen sense necessitat de moure les ales.

El més espectacular de tot el que ha causat el vent (amb velocitats registrades de fins a 170 km/h) és, sens dubte, la forma dels arbres que s'enfilen per la carena. Constitueixen la fageda més propera al Mediterrani i s'ajeu amb la soca estirada sobre la muntanya, sense arribar-la a tocar, com si estiguessin a punt d'abraçar-la. M'agrada pensar que són com reverències vegetals davant del paisatge majestuós. Un d'aquests faigs, l'anomenat Faig Ajagut, està catalogat pel naturalista Martí Boada en el

seu llibre *Arbres remarcables de Catalunya: 100 ombres colossals*.

Una columna piramidal marca el punt més alt del puig Neulós i ens recorda quan (el 1886) i per qui (per Manel Costa) va ser esculpida l'original (la d'ara n'és una reconstrucció). Manel Costa (1822-1911) va ser un pastor nascut a Sant Martí d'Albera que va esdevenir un personatge popular a l'entorn d'aquest paratge, com a amant de la natura, escultor i restaurador de fonts. I també com a poeta. Tot i analfabet, diuen que va fer-se copiar l'únic poema que se li coneix, l'*Aulendra de sant Martí*, un diàleg entre el pastor i una oreneta que vola cap al sud i que li lloa les seves creacions a la muntanya: «Te vinc a felicitar. He vist la Torre d'en Manel, di-

ria que toca el cel». L'autor nord-català Josep Sebastià Pons rememora l'entranyable pastor en aquests versos: «El vell pastor Manel als noranta anys moria, | del Neulós ventejat ell tot ho coneixia, | el reclam del colom fugitiu sempre enllà, | la virtut de la planta i l'hora dins el dia, | els senderols de les ermites d'Empordà».

Al vessant sud, a pocs metres del cim, es pot visitar un pou de glaç del segle ^{xvii} perfectament conservat. El sol ens saluda per aquest cantó, des que neix a l'aigua fins que s'amaga a ponent. Pel nord, a vegades, un mar de boira empeny les muntanyes com si volgués derrocar tota mena de fronteres. Corprès per aquesta panoràmica excepcional, al visitant de puig Neulós li ve de gust fotografiar tant el cel com la terra.